

Levent Emre ÖZGÜÇ
Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Araştırma Görevlisi

**5237 SAYILI
TÜRK CEZA KANUNU ÇERÇEVESİNDE
ÇEVRENİN KASTEN
KİRLLETİLMESİ SUÇU**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1
§1. ÇEVRE HAKKININ TARİHSEL GELİŞİMİ VE ÖZELLİKLERİ	9
I. Uluslararası Hukukta Çevre Hakkı.....	9
II. Türkiye Anayasalarında Çevre Hakkı.....	17
§2. ÇEVRENİN CEZA HUKUKU ARACILIĞIYLA KORUNMASI	22
I. Çevrenin Ceza Hukuku Aracılığıyla Korunmasının Gereği ...	22
II. Çevrenin Korunmasında Ceza Hukuku ile İdare Hukuku Arasında İlişki Modelleri	30
1. Ceza Hukukunun İdare Hukukuna Tam Bağımlılığı	32
2. Ceza Hukukunun İdare Hukukuna Kısmi Bağımlılığı.....	34
3. Ceza Hukukunun İdare Hukukundan Tam Bağımsızlığı	35
§3. ULUSLARARASI HUKUKTA VE FARKLI DEVLET HUKUKLARINDA ÇEVRENİN KİRLETİLMESİ SUÇLARI	36
I. Çevrenin Kirletilmesini Cezalandırma Yükümlülüğü Getiren Uluslararası Sözleşmeler.....	36
II. Roma Statüsü'nde Çevrenin Kirletilmesi Suçları	40

III. Avrupa Birliđi Hukukunda evrenin Kirletilmesi Suçları	45
IV. Alman Hukukunda evrenin Kirletilmesi Suçları.....	52
1. Suların Kirletilmesi Suçu	54
2. Toprađın Kirletilmesi Suçu.....	56
3. Havanın Kirletilmesi Suçu.....	59
4. Atıkların İzne Aykırı Nakli Suçu.....	63
5. Alman Hukukunda evre Sularının Nitelikli Halleri	68
V. Amerika Birleşik Devletleri Federal Hukukunda evrenin Kirletilmesi Suçları	71
§4. TÜRK HUKUKUNDA ÇEVRENİN KİRLETİLMESİNE İLİŐKİN DÜZENLEMELER	77
I. 2872 Sayılı evre Kanunu	77
II. 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu.....	82
III. 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu	85
IV. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu.....	86
1. Çevrenin Taksirle Kirletilmesi Suçu	87
2. Gürültüye Neden Olma Suçu.....	88
3. İmar Kirliliđine Neden Olma Suçu	90
4. Radyasyon Yayma Suçu	95
5. Zehirli Madde Katma Suçu.....	99
§5. ÇEVREYE ATIK VEYA ARTIKLARIN VERİLMESİ SUÇU (TCK M. 181/1)	102
I. Genel Açıklamalar	102
II. Suçla Korunan Hukuksal Değer.....	103
1. Genel Açıklamalar	103
2. Çevreye Karşı Suçlar ile Korunan Hukuksal Deđere İliŐkin Teoriler	103
a. Antroposantrik Teori	105
b. Ekolojik Teori.....	106
c. İdari Teori	108
d. UzlaŐtırmacı Teori	109

e. Karma Teori.....	110
f. Değerlendirme	110
3. Çevreye Atık veya Artıkların Verilmesi Suçu ile Korunan Hukuksal Değer.....	111
III. Tipikliğin Objektif (Maddi) Unsurları	112
1. Fail	112
2. Mağdur	122
a. Çevreye Atık veya Artıkların Verilmesi Suçunun Mağduru.....	122
b. Çevreye Atık veya Artıkların Verilmesi Suçunda Davaya Katılma.....	124
3. Konu	126
a. Çevre	128
aa. Toprak.....	132
bb. Su.....	133
cc. Hava.....	135
b. Atık ve Artık.....	135
4. Hareket ve Netice.....	141
a. Genel Açıklamalar	141
b. Çevreye Atık veya Artıkların Verilmesi Suçunda Hareket ve Netice.....	147
aa. Atık veya Artıkların Toprak, Su veya Havaya Verilmesi.....	152
bb. Hareketin İlgili Kanunlarla Belirlenen Teknik Usullere Aykırı Olması.....	154
cc. Hareketin Çevreye Zarar Verecek Şekilde Olması	167
5. Nedenellik Bağı.....	169
IV. Tipikliğin Sübjektif (Manevi) Unsurları	173
1. Çevreye Atık veya Artıkların Verilmesi Suçunun Sübjektif Unsurları.....	173
2. Çevreye Atık veya Artıkların Verilmesi Suçunda Kastı Kaldıran Hata.....	179

V. Hukuka Aykırılığı Kaldıran Nedenler	182
VI. Kusurluluğu Etkileyen Nedenler	185
§6. ATIK VEYA ARTIKLARIN İZİNSİZ OLARAK ÜLKEYE SOKULMASI SUÇU (TCK M. 181/2)	188
I. Genel Açıklamalar	188
II. Suçla Korunan Hukuksal Değer.....	189
III. Tipikliğin Objektif (Maddi) Unsurları	189
1. Fail	189
2. Mağdur	190
3. Konu.....	190
a. Ülke	190
aa. Gerçek Ülke.....	193
i. Kara Ülkesi	193
ii. Deniz Ülkesi.....	193
iii. Hava Ülkesi.....	195
bb. Sanal Ülke	196
b. Atık ve Artık.....	197
4. Hareket ve Netice.....	197
a. Atık veya Artıkların Ülkeye Sokulması.....	198
b. Ülkeye Sokmanın İzinsiz Olması.....	199
5. Nedensellik Bağı.....	205
IV. Tipikliğin Sübjektif (Manevi) Unsurları	205
1. Atık veya Artıkların İzinsiz Olarak Ülkeye Sokulması Suçunun Sübjektif Unsurları.....	205
2. Atık veya Artıkların İzinsiz Olarak Ülkeye Sokulması Suçunda Kastı Kaldıran Hata.....	206
V. Hukuka Aykırılığı Kaldıran Nedenler	207
VI. Kusurluluğu Etkileyen Nedenler	208
§7. ATIK VE ARTIKLARIN ÇEVREYE VERİLMESİ VE ÜLKEYE İZİNSİZ SOKULMASI SUÇLARININ ORTAK NİTELİKLİ HALLERİ (TCK M. 181/3 VE TCK M. 181/4) ..	209

I. Atık veya Artıkların Çevrede Kalıcı Özellik Göstermesi (TCK m. 181/3).....	212
II. Atık veya Artıkların İnsan, Hayvan ve Bitki Sağlığı Bakımından Olumsuz Neticeleler Doğurabilecek Olması (TCK m. 181/4).....	216
§8. SUÇLARIN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ.....	221
I. Teşebbüs.....	221
II. İştirak.....	225
1. Genel Açıklamalar	225
2. Tüzel Kişi Yöneticilerinin Sorumluluğu.....	229
3. Denetimle Yükümlü Görevlilerin Sorumluluğu	233
III. İçtima.....	236
1. Zincirleme Suç.....	236
2. Fikri İçtima.....	239
§9. YAPTIRIM.....	248
I. Çevrenin Kasten Kirletilmesi Suçu Karşılığında Öngörülen Cezalar	248
II. Tüzel Kişilere Uygulanabilecek Güvenlik Tedbirleri	249
III. Çevrenin Kasten Kirletilmesi Suçunda Müsadere.....	251
§10. YARGILAMA.....	254
I. Görevli Mahkeme ve Yargılama Usulü	254
II. Yer Bakımından Yetkili Mahkeme.....	256
1. Türkiye’de İşlenen Çevrenin Kasten Kirletilmesi Suçunda Yetkili Mahkeme	258
2. Yurt Dışında İşlenen Çevrenin Kasten Kirletilmesi Suçunda Yetkili Mahkeme	261
III. Çevrenin Kasten Kirletilmesi Suçunun Yürürlük Tarihi.....	265
SONUÇ.....	269
KAYNAKÇA	275